

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 5 (FP og DF) stemte for, 94 (S, V, KF, RV, EL og CD) imod; 10 (SF) stemte hverken for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af kravene til opnåelse af dansk statsborgerskab.

Af Tom Behnke (FP) m.fl.

(Fremsat 29/10 96. Første behandling 21/11 96.

Betænkning 15/5 97).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 5 (FP og DF) stemte for, 102 (S, V, KF, SF, RV, EL og CD) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 40:

Forslag til folketingsbeslutning om en kvoteordning for opnåelse af dansk statsborgerskab.

Af Tom Behnke (FP) m.fl.

(Fremsat 29/10 96. Første behandling 21/11 96.

Betænkning 15/5 97).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 5 (FP og DF) stemte for, 102 (S, V, KF, SF, RV, EL og CD) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 45:

Forslag til folketingsbeslutning om straf for seksuelt misbrug af børn i udlandet.

Af Bertel Haarder (V) og Helge Adam Møller (KF) m.fl.

(Fremsat 29/10 96. Første behandling 21/11 96.

Betænkning 15/5 97).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling**Bertel Haarder (V):**

Børnesexturisme er noget af det mest modbydelige, der findes. Det drejer sig om køb og salg af forsvarsløse mennesker, som på grund af fattigdom eller anden form for undertrykkelse bliver nødt til at lade sig sælge som en vare, som en Barbiedukke.

Så skulle man tro, at Danmark var et foregangsland med hensyn til at bekæmpe den slags, men det er vi så sandelig ikke. Vi er et bagstræbsland. Vi har hele tiden været imod, at man skulle forfølge den slags forbrydelser i tilfælde, hvor de er tilladt i det land, hvor de begås.

Det ene EU-land efter det andet har ændret holdning eller er i færd med at ændre holdning. Rundt omkring i de nationale parlamenter ligger der i dette øjeblik lovforslag til behandling, som udtrykker regeringernes vilje til at gøre en ekstra indsats imod børnesexturisme. Ser vi noget lignende i Danmark? Nej. Her har den tidligere justitsminister sagt nej, og den nuværende justitsminister siger nej.

Men Tyskland siger ja, der føres sager, og der domfældes. Frankrig siger ja, Holland siger ja, Norge siger ja, og Sverige siger ja, i hvert fald hvis det drejer sig om forbrydelser med en straf-

feramme på over fire år. Det er kun England, Irland og Grækenland, der siger nej, og så Belgien ifølge ministerens svar, som vi har fået alt for sent. Jeg har ikke fået undersøgt, om det har sin rigtighed, men det skulle undre mig meget, eftersom denne sag jo fik offentlighedens opmærksomhed netop på grund af de frygtelige forhold i Belgien, som belgiske politikere er særdeles opmærksomme på.

Så Danmark er altså ved at stå ret alene med det standpunkt, at man skal klamre sig til princippet om dobbelt strafbarhed, uanset hvad det drejer sig om, og uanset at verden er blevet mere og mere international.

For det er jo det, der er anledningen til, at forslaget er stillet, og at det drøftes i alle parlamenter i Europa: at der er visse forbrydelser, som er blevet internationale, og som til dels organiseres på internationalt plan. Og takket være de billige flybilletter kan man altså i dag lettere end tidligere begå forbrydelser mod børn i områder, hvor det er tilladt, eller hvor strafferammerne er meget milde, uden at det strafforfølges, når man kommer hjem.

Det er den tilstand, som vi må og skal ændre, og det burde slet ikke være noget dramatisk. Det burde være et rutinemæssigt forslag, som Danmark i lighed med lande, vi plejer at sammenligne os med, fik gennemført stille og roligt her i Folketinget. Og så får vi i stedet et ejendommeligt slagsmål med en halsstarrig justitsminister, der nu er blevet afløst af en ny justitsminister, som måske ikke er halsstarrig, men som i hvert fald ikke har gidet ofre sagen den opmærksomhed, som kunne få ham til at ændre holdning.

Jeg har godt set, at der fire-fem gange i de omfattende svar står, at hvis der viser sig behov for det, vil regeringen gerne se på sagen. Jamen er det ikke nok, at næsten alle de lande, vi plejer at sammenligne os med, har set behovet, og at de er klar over, at det er et problem for deres borgere? Mon så ikke også det er et problem for danske borgere? Var der tilmed ikke et rejseselskab i Esbjerg, som reklamerede med, hvad man kunne opnå ved at tage til visse eksotiske destinationer? Hvem tror, at børnesexturisme ikke var en del af det tilbud? Selvfølgelig var det det.

Derfor vil jeg opfordre justitsministeren til i dag at komme på talerstolen og love, at der i næste samling kommer et lovforslag fra regeringen, så Danmark kan komme med på listen over de lande – et meget stort antal lande – som i fællesskab har besluttet nu at sætte en stopper for

deres egne borgeres misgerninger mod børn i udlandet.

Jeg er sur over den behandling, som dette forslag fik ved førstebehandlingen, over den daværende ministers arrogance, som kun blev overgået af hr. Bjørn Elmquists, hr. Bjørn Elmquist, som har den særlige egenskab, at han er så klog, at han også kan udtale sig ganske skræmmende om ting, som han overhovedet ikke har sat sig ind i.

De omfattende svar fra ministeren, som jeg takker for, selv om de kom alt for sent, dokumenterer jo, at det ikke var noget, som hr. Bendt Bendtsen og jeg havde fundet på, og som vi slet ikke havde begreb om. Det viser sig, at vi havde fuldstændig ret. Der var hold i sagen, og de internationale NGO'er, altså ikkeregøringsorganisationer, som tager sig af den slags, begriber ikke, at Danmark pludselig befinder sig på den forkerte side modsat alle andre nordiske lande, som har brudt princippet om dobbelt strafbarhed.

Jeg er også sur over, at den tidligere justitsminister, da han kom til Europaudvalget for at forklare, hvad det var, der forelå på det kommende møde, kun refererede undtagelsen, som Danmark har fået ind, uden at fortælle, at den hovedregel, der blev foreslået, og som blev besluttet af de europæiske landes justitsministre, gik ud på, at man henstillede, at de europæiske lande ophævede kravet om dobbelt strafbarhed. Det er det krav, som den danske regering stadig væk ikke vil gå ind på. Det er det, som den danske regering ikke vil ændre.

Jeg henstiller til justitsministeren, at han nu tilsiger en velvillig behandling af denne sag. Så kan vi lade sagen ligge sommeren over, så kommer han med et forslag til efteråret, og så er der ro i den lejr. Men hvis han ikke gør det, beder jeg om forståelse for, at så vil et meget stort mindretal stemme for dette forslag, og så agter vi også at hænge regeringen ud for, at den ikke gør sit arbejde ordentligt i pagt med de humanitære traditioner, som Danmark har, og som vi alle bakker op om.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg lyttede nøje efter, hvad hr. Bertel Haarder sagde, for han er jo et klogt menneske, og derfor hører man efter, hvad han siger. Jeg har forstået, at det, som er problemet, og som hr. Bertel Haarder vil have regeringen og Folketinget til at ændre på, er, at vi opgiver kravet om dobbelt strafbarhed.

Så sagde hr. Bertel Haarder – måske har jeg hørt forkert, for der er megen mumlen rundt omkring i salen – men jeg tror, jeg hørte rigtigt, og at hr. Bertel Haarder sagde: Og så tager danskere ud – det er ikke ordret – til lande, hvor det enten ikke er strafbart, eller hvor straffene er meget milde. Jamen hvis straffene er meget milde, er det jo strafbart i det land, så foreligger der dobbelt strafbarhed, og så er betingelsen opfyldt.

Jeg vil dernæst spørge hr. Bertel Haarder, om han ikke godt vil komme med en liste over de forbrydelser, som han synes er lige så modbydelige som børnesex. Jeg synes, der er mange, der også er modbydelige, og hvor vi heller ikke skal kræve dobbelt strafbarhed længere. For det er jo den logiske konsekvens af forslaget her, at så må vi interessere os for hele området.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Jeg synes, at hr. Bjørn Elmquist, da vi nu har fået alle disse svar, også burde læse dem, før han går på talerstolen.

I svaret på spørgsmål 7 skriver justitsministeren udtrykkelig, at straffen i givet fald må ligge inden for strafferammen i den tilsvarende fremmede bestemmelse. Det vil sige, at hvis en dansker begår noget i et land, hvor strafferammen er lav, kan man ikke her i Danmark gå ud over den strafferamme, der er i det land. Læs svaret på spørgsmål 7.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Her handler det om at straffe eller ikke straffe, fuldstændig som i Hamlet: at være eller ikke være. Ikke om at straffe meget eller lidt, men at noget er strafbart. Så det må hr. Bertel Haarder forklare om igen. Og så mangler jeg altså et svar på mit andet spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Hvorfor tror hr. Bjørn Elmquist, at Sverige også har brudt princippet om dobbelt strafbarhed i tilfælde, hvor strafferammen ligger over fire år? Det er vel bl.a. på grund af den problemstilling.

Det, jeg har angrebet hr. Bjørn Elmquist for, er blot dette, at han ved førstebehandlingen lod, som om der slet ikke var noget problem. Vil det sige, at alle disse andre lande, som vi plejer at sammenligne os med, har misforstået det hele, og at det kun er hr. Bjørn Elmquist, der har fattet det?

Anden næstformand (Henning Grove):

Så går vi videre i ordførerrækken.

Holger Graversen (S):

Socialdemokratiet lægger ikke skjul på, at sex-turisme og misbrug af børn i udlandet, især i visse asiatiske lande, er et stort og modbydeligt problem. Men det er absolut uansvarligt og uanstændigt af Venstres ordfører at pådutte regeringen, at den ikke tager problemet alvorligt og ikke vil gøre noget ved det. Danmark er faktisk også et foregangsland på det område. Det er bare midlerne, vi er uenige om.

Vi er uenige om, hvad der er det bedste i kampen imod dette børnemisbrug. Det allerbedste, ved vi, og det ved alle, er den internationale indsats gennem UNICEF og andre FN-organer, f.eks. det udvalg under FN, der følger op på børnekonventionen og sørger for, at de enkelte lande, der nu har skrevet under på børnekonventionen, og det har så godt som alle lande, også følger det, de selv har skrevet under på.

For Danmarks vedkommende har vi skam gjort meget også herhjemme, for at oplyse og påvirke især danske mænds holdninger til problemet. Vi har gjort en indsats over for rejsearrangørerne for at få dem til at dæmpe ned og for at få dem til at tage problemet op og oplyse ordentligt om det.

Danmark gør også en stor indsats i de lande, hvor misbruget finder sted, f.eks. gennem Danidaprojekter, men også gennem de frivillige organisationer, NGO'erne, gøres der meget.

Uenigheden går ikke på, om vi synes, det er mere eller mindre modbydeligt, for det tror jeg naturligvis alle synes det er, men på, hvordan vi skal gøre det, og om det nytter noget og om det i givet fald kan hjælpe at ophæve dette med dobbelt strafbarhed. For dobbelt strafbarhed er altså også en fordel for danskere, der rejser i udlandet.

Under alle omstændigheder ville vi, selv om vi gennemførte Venstres og De Konservatives forslag, stadig væk have et væsentligt problem, og det er bevisførelsen. I langt de fleste lande er det strafbart, og det betyder, at vi også kan straffe danskere, der i givet fald kommer hjem, men vi kan bare sjældent om ikke aldrig bevise det. Hvis bare vi kunne det, så kunne vi komme meget længere. Der ligger problemet, vil jeg sige til hr. Bertel Haarder. Det er bevisførelsen.

Men når det så er sagt, vil jeg endnu en gang sige til hr. Haarder, at hvis vi mener, at nu er

tiden inde til, at det kan hjælpe at ophæve dobbelt strafbarhed på lige præcis det område, så vil vi stadig væk ikke afvise at gøre det.

Bendt Bendtsen (KF):

Da Folketinget førstebehandlede beslutningsforslaget fra V og K den 21. november 1996, var der mange kritiske røster, ja, man ønskede nærmest at latterliggøre det forslag, som forelå. Jeg synes, det indlæg, vi hører fra hr. Holger Graversen i dag, er ynkeligt. Når man har læst de svar, der er kommet fra Justitsministeriet, håber jeg ganske stiltørdigt, at tonen er en lidt anden.

Red Barnet og andre har tilkendegivet, at straffelovens princip om dobbelt strafbarhed ikke bør gælde ved seksuelt misbrug af børn. Dobbelt strafbarhed er et grundlæggende princip i dansk strafferet, og princippet går ud på, at man i almindelighed ikke bør straffe en person for en handling, som er lovlig i det land, hvor handlingen finder sted.

Men hvad så med seksuelt misbrug af børn på et sted, hvor lovgivning er et hul i jorden? Er det så en sag, hvor man blot skal fastholde princippet om dobbelt strafbarhed? Det mener vi altså ikke i Det Konservative Folkeparti.

Vi har selvfølgelig også under udvalgsbehandlingen søgt at få nogle spørgsmål besvaret, og det har ikke været muligt for Justitsministeriet at bestride oplysninger fra organisationer om, at der er en række lande i Asien, Afrika og Sydamerika, hvor man har en meget lav eller slet ingen seksuel lavalder og som følge heraf heller intet værn mod seksuelt misbrug af børn.

Justitsministeriet har dog kunnet bekræfte Red Barnets oplysninger om, at civiliserede lande er begyndt at ændre lovgivningen, så man kan straffe i hjemlandet, uanset om der findes lovgivning i det land, hvor forbrydelserne begås.

Jeg synes også, det må være tankevækkende for de partier, der vendte tommelfingeren nedad ved førstebehandlingen, at et land som Australien har ændret straffeloven i 1994, således at der nu er hjemmel til at straffe for seksuelt misbrug af børn i udlandet i tilfælde, hvor gerningslandets lovgivning ikke i tilstrækkeligt omfang beskytter børn mod misbrug.

Også New Zealand har i 1995 vedtaget en ændring af den newzealandske straffelov, der giver hjemmel til at anvende straffebestemmelser vedrørende seksuelt misbrug af børn i tilfælde, hvor misbruget er sket i udlandet. Der er altså to civiliserede lande i et område af verden,

hvor seksuelt misbrug af børn i Fjernøsten ikke opfattes som en vittighed.

Ser vi lidt indadtil i Europa, har ministeren givet en fyldig besvarelse, og det er da muligt, at V og K er lidt for tidligt på den. Lande som Belgien, Grækenland, Irland, Storbritannien og Sverige holder altså fast i det her princip om dobbelt strafbarhed; men Frankrig, Holland, Tyskland, Luxembourg, Norge og Østrig har gjort op med den dobbelte strafbarhed – Frankrig i 1994, Østrig i 1996. Her har man sagt, at disse beskudte forbrydelser skal straffes, uanset om det er lovligt eller ej i udlandene.

Om det er en fordel for danskerne, som hr. Holger Graversen siger, vil jeg nu nok sætte spørgsmålstegn ved.

Andre lande, som påtænker at ændre lovgivningen på det her område, er Finland, Portugal og Spanien, og i Italien har man allerede fremsat lovforslag, der kriminaliserer seksuelt misbrug af børn i udlandet, uanset om det er strafbart på gerningsstedet.

Jeg vil gerne opfordre Folketinget til at skifte kurs. Tyskland ændrede sin lovgivning i 1993, og her har man ifølge Justitsministeriet rejst 35 sager, og der er sket domfældelse i fem sager. Det er nemt at stå heroppe og sige: Jamen vi vil gerne gøre noget ved det, når der sker noget på et eller andet tidspunkt, men vi kan altså konstatere, at der er rejst sager i vores nabolande, siden man har ændret lovgivningen. Skulle man så tro, at det ikke vil ske her også?

SF's indstilling undrer os lidt, for SF har ofte i etiske sager været på linje med Det Konservative Folkeparti, og jeg vil i det mindste opfordre dette folkeparti til at tage nærmere stilling på dette område.

Op afslutningsvis vil jeg godt spørge, om regeringen nu ikke synes, at den slås for dem, som står på den forkerte side af plankeværket i denne sag.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Jeg synes fortsat, det er uanstændigt af de borgerlige ordførere at tillægge os holdninger, som vi naturligvis ikke har. Vi finder disse gerninger lige så modbydelige, som de gør – naturligvis.

Så vil jeg godt spørge hr. Bendt Bendtsen: Kan hr. Bendt Bendtsen komme herop på talerstolen og nævne bare ét land, hvor det ikke er strafbart? Der er i hvert fald ikke mange lande tilbage i verden, hvor det ikke er strafbart. Lad os høre, i hvilke lande det ikke er strafbart.

Og det betyder, at hvis vi ellers kan bevise, at danskere gør det her modbydelige, så kan de straffes efter danske regler, når de kommer hjem.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Det er jo netop sådan, at en hel del organisationer har peget på disse lande, og det er det, vi har søgt via Justitsministeriet at få styr på i forbindelse med behandlingen af det her forslag.

Ministeren har ikke kunnet afkræfte, at den seksuelle lavalder i Chile og Surinam er 12 år, og at den seksuelle lavalder i Tunesien og Mikronesien er 13 år.

I svaret på spørgsmål 35 har ministeren ikke kunnet be- eller afkræfte, at følgende lande har en seksuel lavalder på 12 år eller ingen seksuel lavalder: Surinam, Chile, Paraguay, Ecuador, Nicaragua, El Salvador, Haiti, Korea, Eritrea, Etiopien, Guinea, Madagascar, Rwanda, Senegal, Zaire, Bangladesh, Kasakhstan, Kirgistan, Vietnam m.v. Vi har altså ikke kunnet, selv om vi har søgt at få det her belyst, få en af- eller bekræftelse på det, de store organisationer siger.

Og så vil jeg sige: Lad os da så håbe, at denne her sommerferieperiode kan bruges til at indhente de oplysninger, så vi kan få et svar på, om det, Red Barnet og andre organisationer siger, er rigtigt eller ikke rigtigt. Jeg synes virkelig, at regeringen må vise lidt større ansvarlighed i en så alvorlig sag.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Det, jeg spurgte om, var, i hvilke lande det ikke er strafbart.

Så vil jeg sige til den øvrige remse, der blev læst op, at det er rigtigt, at der er problemer med forskellige kriminelle lavalder og seksuelle lavalder. Det er præcis det, man også i regeringen arbejder med at finde ud af.

Og vi er jo heller ikke færdige med den sag. Det er der ingen der har sagt vi er. Men man skal forstå, at der er store problemer med at indhente oplysninger om det – det kan ministeren selvfølgelig selv komme op og svare på – det tager tid, og vi må så have tålmodighed, indtil vi får tingene bedre belyst.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Nu vil jeg så prøve lykken med hr. Bendt Bendtsen, for hr. Bertel Haarder opgav jo ævred totalt.

Han prøvede slet ikke på at besvare mit spørgsmål før. Så jeg spørger hr. Bendt Bendtsen, dels har en baggrund i politiet, dels ofte er i Retsudvalget:

For hvilke andre forbrydelser vil man fjerne kravet om dobbelt strafbarhed i dansk ret? For så kan vi jo ikke nøjes med det her. Jeg mener, der er masser af forbrydelser, der er lige så modbydelige som krænkelse af børns seksuelle integritet.

Og så er der det med den seksuelle lavalder. Skal vi til at harmonisere den over hele verden? Den danske seksuelle lavalder er specielt for homoseksuelle forhold lavere end i en række andre lande. Hvad hvis nu de begyndte at presse os, for at vi skulle forhøje den, så den f.eks. blev ligesom i Irland?

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Det her drejer sig ikke om at presse andre lande til en harmonisering. Det drejer sig om at få landets love overholdt, især når det gælder meget grove forbrydelser, således at man ikke kan omgå landets love ved at begå forbrydelserne i den tredje verdens fattige lande, hvor man kan slippe af sted med det.

Det er der slet ingen grund til at le ad, hr. Elmquist. Det er det, sagen drejer sig om, og intet andet. Der har ikke været krav om at lave fælles regler. Jeg ved slet ikke, hvad det er for noget sludder. Det drejer sig om, at man ikke skal kunne omgå de regler, der gælder i Danmark, ved at tage til udlandet og begå forbrydelserne dér.

Så spørger hr. Elmquist, hvilke andre forbrydelser vi kunne tænke os at inddrage i denne debat. Ja, jeg kan da nævne en debat, vi havde for et par dage siden om kvindelig omskæring, hvor justitsministeren i øvrigt var ret venlig og sagde, at han ville give en redegørelse omkring problemet. Og hvad var problemet? Problemet var, at i visse lande er det tilladt, mens det er forbudt i Danmark. Det var da et ret godt eksempel, synes jeg, og tilmed et eksempel, som justitsministeren har erklæret sig forstående over for. Det kan jo være, hr. Bjørn Elmquist så også bliver forstående på et tidspunkt.

Og så vil jeg gerne gentage, hvad hr. Bendt Bendtsen sagde: Spørgsmål 4 lyder, om ministeren kan bestride ECPAT's, altså den internationale børneorganisations, oplysninger om, at en stribe lande enten har ingen seksuel lavalder eller en meget lav lavalder. Og det kan justits-

ministeren naturligvis ikke bestride, for ECPAT's oplysninger er rigtige.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Hr. Bjørn Elmquist spørger om, for hvilke andre forbrydelser vi vil gøre op med den dobbelte strafbarhed. Det har hr. Bertel Haarder jo svaret på et sted, men her har vi taget fat i en konkret sag, hvor vi mener, det er nødvendigt at komme med lovgivning. Det har en række lande gjort, en række andre lande er på vej.

Det er jo ikke et spørgsmål om juristeri, det her. Det er et spørgsmål om holdninger, om vi vil tillade, at den slags kan udgå fra Danmark af. Det siger vi nej til. Det er derfor, det her forslag er, som det er.

Og hvis der ikke kommer en lovgivning, så må jeg også gentage, at så kan man forvente, at vi vil arbejde videre med det her beslutningsforslag i næste folketingssamling.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Nej, hr. Bendt Bendtsen, her er ikke tale om juristeri, her er tale om principfasthed og logik.

Jeg kan ikke gå ind i en debat med hr. Bertel Haarder nu, for jeg kender forretningsordenen, og jeg ved, at jeg kun kan rette korte bemærkninger til den foregående ordfører, og jeg vil ikke overtræde forretningsordenen, sådan som hr. Bertel Haarder gjorde for et øjeblik siden.

Men det er altså ikke juristeri, det her; det er et spørgsmål om principper,

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jamen vi vil da gerne kalde det her for principper, men så vil vi altså gerne gøre op med det princip, at det her kan være legalt.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

Jeg skal hilse og sige til hr. Bendt Bendtsen, at i SF ser vi faktisk meget alvorligt på den her sag. Og derfor så oplever jeg, at det er at spille plat med en alvorlig sag, at forslagsstillerne ønsker at få forslaget til afstemning på et tidspunkt, hvor vi ikke har kunnet nå at indhente svar på de her vanskelige spørgsmål. Det er vanskeligt at få fat i de her oplysninger.

Hvis det var sådan, at forslagsstillerne ville andet end have store overskrifter i avisen, hvis det var sådan, at forslagsstillerne rent faktisk arbejdede alvorligt med den her problemstilling, så var vi villige til at gå ind i en ordentlig debat omkring det her.

Men når en af forslagsstillerne, hr. Bertel Haarder, kan gå op her og sige: Vi ønsker ikke fælles regler, så er det, som om hr. Bertel Haarder ikke har læst sit eget beslutningsforslag, for det går nemlig ud på, at der skal være fælles regler. Den seksuelle lavalder i Danmark skal så gælde for samtlige de mennesker, der tilfældigvis har været i et andet land, hvor den seksuelle lavalder er lavere. Det synes jeg simpelt hen er useriøst arbejde at betragte den her meget alvorlige sag på den her måde.

Det, forslagsstillerne tvinger os alle sammen til nu, er at forkaste forslaget. Det er ikke gennemtænkt, og den måde, som det er blevet behandlet på, er useriøs. Jeg er ikke blevet kontaktet undervejs i det her forløb, der har ikke været andre forsøg på på en eller anden måde at finde en vej frem, så vi i Folketinget kunne blive enige om, hvordan takler vi dette problem, således at vi tager stilling til de alvorlige, principielle juridiske overvejelser om at droppe dobbelt strafbarhed, samtidig med at vi får løst det her problem.

Vi gav ministeren mandat i Europaudvalget, således at han kunne gøre det, som jeg har forstået hr. Bertel Haarder under førstebehandlingen ønskede. Hr. Bertel Haarder har jo flere gange sagt, at det er pinligt, og det har været hr. Bertel Haarders eneste argument for det her. Jeg mener simpelt hen, der skal langt mere alvorlige argumenter på bordet, end at hr. Bertel Haarder synes, det er pinligt, at fru Anita Gradin ikke straks får sin vilje. Det her er et alvorligt problem, som vi alle sammen burde samarbejde om, i stedet for at Venstre og De Konservative skal drive plåt på det på den her måde.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Når argumenterne svigter, hæver man stemmen. Jeg har ikke sagt det, som fru Baastrup citerede mig for, til hr. Elmquist. Jeg har simpelt hen ikke sagt det, så det falder væk. Jeg har udelukkende argumenteret for – fordi det er min faste overbevisning, at de lande, vi plejer at samarbejde med, med god grund er gået ind i dette her – at alle de andre parlamenter tager sagen op.

Hvorfor tale om plat og hvorfor komme med den påstand, at vi ikke har haft tid til at læse svarene? Er det forslagsstillernes skyld? Skal enhver minister i al fremtid kunne komme uden om forslag, som ikke er bekvemme, ved at vente med at svare til én uge før sidste frist? Og kan man så altid regne med, at fru Anne Baastrup vil sige: Nu kan vi ikke nå det, for nu er der ikke tid. Er det en rimelig behandling af forslagsstillerne, at man først får svarene nu?

Hvis det så var svar, som rummede oplysninger fra alverdens lande, men der er ingen svar, der rummer oplysninger fra alverdens lande. Alle de svar, vi har fået, kunne vi have fået meget hurtigt. Jeg synes ikke, det er rimelig behandling af en sag.

Jeg tror, årsagen er, at der i SF er meget dårlige følelser omkring det her forslag, og det forstår jeg godt, og SF skal have lov at stride sin indre kamp ud; men lad være at lade den komme til udtryk ved, at man kommer med alle mulige angreb og skyder os motiver i skoene og siger, at vi slår plat, og at vi laver overfladisk lovgivning. Det har intet på sig.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg skal være den sidste til at rose Justitsministeriet for at komme med svar til tiden, ingen tvivl om det. Men jeg mener ikke, hr. Bertel Haarder skulle have ladet forslaget komme til afstemning her i dag – og jeg blev meget overrasket over, at det kom til at ske, og det handler bl.a. om, at justitsministeren rent faktisk har sagt: Der skal grundige overvejelser til. Vi skal tænke os om.

Hvorfor har hr. Bertel Haarder så ikke i stedet for fortsat med at arbejde med forslaget, således at vi kunne have brugt sommeren til at arbejde med det? Hvorfor skal det til afstemning nu, vel vidende, at det bliver stemt ned? Hvad er det for en måde at handle på i et parlament?

Sonja Albrink (CD):

Der står i betænkningen, at CD vil redegøre for sin stilling ved andenbehandlingen.

Ingen skal være i tvivl om, at vi i CD er imod seksuelt misbrug af børn, men vi vil gerne have lov til at kigge nærmere på det område, og måske var det en god idé, at vi brugte sommeren til at få uddybet nogle ting og få indhentet de oplysninger, som vi p.t. står og mangler.

Jeg vil gerne her i dag opfordre justitsministeren til at være med til at lave det arbejde her i

sommer og måske komme med en redegørelse, således at vi, når Folketinget igen samles, kan blive enige om, hvordan vi griber denne sag an.

Til slut skal jeg lige sige, at vi stemmer imod beslutningsforslaget.

Bjørn Elmquist (RV):

Nu taler jeg som ordfører, en lidt forsinket ordfører i rækken.

Jeg synes, fru Anne Baastrup for et øjeblik siden sagde det ganske godt: Det er et svært spørgsmål, det her. Alle i Folketingssalen er besjælet af ønsket om at få løst problemet, men det gribes forkert an på denne måde. Vi har et par alvorlige principper, der er oppe imod hindren. Princippet om dobbelt strafbarhed kan vi ikke bøje efter for godtbeholdende, synes jeg.

Uanset om vi har sympati eller ikke har sympati for at få fat i de personer – og selvfølgelig har vi alle sammen sympati for at få fat i dem, der begår denne slags forbrydelser – så er det et meget, meget vigtigt og overordnet princip med dobbelt strafbarhed. Derfor skal vi have argumentationen, logikken, i orden også for de andre områder.

Og så må vi gennemgå meget nøje – det mener vi da i hvert fald i Det Radikale Venstre – hvilke andre forbrydelseskategorier vi så skal have fat i. For hvis der er andre forbrydelser i samme kategori, som heller ikke er strafbare i en række lande, hvorfor skal vi så lade det ligge? Det handler også, som fru Anne Baastrup var inde på, om en form for harmonisering; at vi anvender nogenlunde samme moralske standarder over hele verden, at vi alle mener, at det er en forbrydelse mod menneskeheden at forgrube sig seksuelt på børn. Det gælder i øvrigt også mishandling, fysisk mishandling; det er svært at trække grænsen mellem det ene og det andet.

Vi må også forholde os til det meget vanskelige problem, der ligger i, at man har forskellige lavaldrer rundt om i verden, og at der er steder i verden, hvor man er hurtigere fysisk udviklet end andre steder i verden. Derfor kan vi ikke bare sige, at en 13-14-årig ikke kan være lige så fysisk veludviklet et andet sted i verden som én på 15, 16, 17 år i Danmark. Og den slags problemer synes jeg forslagsstillerne har skøjtet hen over.

De spørgsmål, der er stillet til Justitsministeriet, er også af en karakter, som en dommer normalt vil afskære advokater fra i retten: »Kan De udelukke, at dit og dat finder sted?« Det er

meget, meget svært at sige: »Ja, det kan jeg udelukke«, hvis ikke man har meget lang tid til at undersøge forholdene grundigt. Det er lidt det, synes jeg, nogle af spørgsmålene og svarene i Retsudvalget har båret præg af.

Det er svært at kunne sige hundrede procent sikkert: Ja, sådan er forholdene i meget, meget fjerne lande, hvor man skal indhente oplysninger gennem ambassader og fra centraladministrationer, som er svære at få i tale og få til at forstå, at nu haster det at få svaret hjem, fordi vi i det danske Folketing vil og skal tage stilling til det og det.

Så vi må altså vente med det her, til vi har et mere seriøst gennearbejdet grundlag, og også koble det til en international bestræbelse.

Og her er Anita Gradins bestræbelser selvfølgelig beundringsværdige, men i den sammenhæng må vi jo fastslå, at EU alene er en regional organisation, og at det her så også bliver et FN-spørgsmål. Det var også baggrunden for, at konferencen i Stockholm var i FN-regi.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Hvad har formanden for Retsudvalget gjort for, at vi skulle få en seriøs drøftelse af dette? Har han stillet spørgsmål? Synes han, at de utallige spørgsmål, der var stillet, ikke var tilstrækkeligt? Har han så suppleret spørgsmålsrækken? Har han rykket ministeriet for svar i det halve år, der er gået, siden spørgsmålene blev stillet? Hvorledes har Retsudvalgets formand bidraget til seriøs behandling af forslaget? Det vil jeg gerne have at vide.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Ja, nu er det så ikke som ordfører, jeg svarer, men som Retsudvalgets formand.

Jeg kan sige, at det er ikke en formandsforpligtelse specielt at stille spørgsmål; det gør jo først og fremmest ordførerne fra de enkelte partier. Jeg har hæftet mig ved, at der er stillet et meget stort antal spørgsmål – også relevante spørgsmål, bestemt. Som udvalgsformand har jeg til opgave at påse, at der ikke stilles irrelevante spørgsmål, og jeg synes, de spørgsmål, der er stillet, var relevante nok.

Vores sekretariat har – tjå, hvad skal vi sige, hver 14. dag – spurgt i Justitsministeriet: Hvornår kommer svarene, for vi ville gerne skrive betænkning så hurtigt, som det nu overhovedet kunne gøres, så vi var sluppet for at få den her

debat blandet ind i vores typisk paniske maj måned-debat.

Og jeg har selv to gange hos justitsministeren sagt: Vil I ikke godt lade være med at bundte svarene? Det tror jeg også ministeren kan bevidne. Jeg har både sagt det til ministeren personlig og til ministerens embedsmænd, mens ministeren har været til stede: Hvis I har mulighed for at svare på nogle af spørgsmålene separat, så vil vi gerne have svarene over, så snart I har dem.

Og jeg må som formand konkludere, at det er min opfattelse, at Justitsministeriet har svaret, så hurtigt de overhovedet har kunnet, og så udtømmende, som de har kunnet, på disse spørgsmål.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Oven på den debat, der har udspillet sig her ved andenbehandlingen af B 45, er det måske på sin plads indledningsvis at slå fast, at seksuelle forbrydelser mod børn er strafbare i Danmark, og de bliver straffet. Det vil også ske, hvis forbrydelsen er begået f.eks. i Thailand og der er tilstrækkelige beviser for, at det også er sket. Vi har konkrete eksempler på, at der også bliver straffet for seksuelle overgreb mod børn, der har fundet sted bl.a. i Thailand.

Danmark har sammen med de andre nordiske lande gjort sig store anstrengelser for at kunne sikre bevismateriale og strafforfølgelse, bl.a. ved at vi har en fælles forbindelsesofficer placeret i Bangkok i Thailand.

Danmark har taget en lang række initiativer for at forebygge på det her område. Det har vi bl.a. også gjort ved, at Danmark som et af de første lande har indført forbud mod besiddelse af børnepornografi.

Det beslutningsforslag, vi her tager stilling til, er blevet behandlet i Folketingets Retsudvalg. Vi har anstrengt os i Justitsministeriet for at give fyldestgørende svar på den række af spørgsmål, der er rejst, og jeg vil da gerne også kvittere for den anerkendelse af seriøsitet og grundigheden i de besvarelser, vi har givet. Jeg håber så også, at Folketinget har forståelse for, at det altså kræver tid, og så må Folketinget også have tålmodighed, til vi får indhentet de bidrag, der gør, at vi kan give seriøse svar til Folketinget.

Flere ordførere har været inde på spørgsmålet om ændring af dobbeltstrafbarhedsprincippet. Jeg tror, det var hr. Bertel Haarder, der henviste til, at Sverige har ændret på dette grundlæggende princip.

Ser man på, hvad det er, Sverige har gjort materielt ved den ændring, de har foretaget med hensyn til dobbeltstrafbarhedsprincippet, ja, har vi – som hr. Bertel Haarder også var inde på – i vores svar henvist til, at hovedreglen er, at dobbeltstrafbarhedsprincippet er gældende i Sverige, men der er en undtagelse, for så vidt angår lovovertrædelser og forbrydelser, der har en strafframme på mindst 4 år.

Hvad er det så rent materielt, man kan straffe for i Sverige, når der er begået en seksuel forbrydelse mod et barn uden for Sverige? Ændringen indebærer, at der i Sverige vil kunne straffes for grov voldtægt af børn, uanset at det forhold ikke er strafbart på gerningsstedet.

Jeg tror, at det her er en teoretisk problemstilling, for grov voldtægt mod børn har jeg ingen eksempler på er tilladt og ikke vil være strafbart i noget som helst land. Så det, svenskerne har gjort, er selvfølgelig at sende et signal, men det er og bliver af teoretisk karakter, at en sådan gerning ikke vil være strafbar i det land, hvor den begås.

Jeg har valgt – det har min forgænger også – i denne sag at svare præcist og ordentligt og ikke på nogen måde være polemisk. Og det har jeg gjort, dels fordi det er min opgave som minister, men også, fordi jeg mener, at vi i denne sag om seksuelle overgreb mod børn – men også i en anden sag, som vi behandlede i sidste uge, lovforslaget om forbud mod omskæring af pigebørn og om, at det også skulle være strafbart, selv om det ikke er strafbart i det land, hvor det er foretaget – sætter dobbeltstrafbarhedsprincippet på en meget stor prøve i vores holdninger, i vores etiske opfattelser, fordi vi jo alle sammen her i Folketinget vil bekæmpe overgreb mod børn, uanset om det er seksuelle overgreb, eller det er omskæring af pigebørn.

Her kommer vores principper om dobbeltstrafbarhedsprincip på en prøve, idet vi jo alle sammen godt ved, at en ophævelse af dobbeltstrafbarhedsprincippet giver vanskeligheder og ikke er noget, man blot kan gøre med et fingerknips, fordi man i en given situation bliver påvirket af de beskrivelser, vi kan læse af disse forhold.

Derfor vil jeg gerne give tilsagn også i denne sag, som jeg gjorde det i den anden sag i sidste uge om omskæring af pigebørn, om, at også når det drejer sig om straf for seksuelt misbrug af børn i udlandet, er det et spørgsmål, vi ikke er færdige med i regeringen. Og jeg vil gerne give tilsagn til fru Sonja Albrink om, at jeg også i

denne sag i løbet af sommeren og hen i efteråret vil undersøge alle muligheder for, at vi kan finde holdbare – også juridisk holdbare – løsninger, der kan skærpe Danmarks kamp imod disse overgreb mod børn.

Når det er sagt, vil jeg til gengæld også konkludere, at vi ikke har haft nogen tilfælde i Danmark, ikke en eneste sag om seksuelle overgreb mod børn, hvor vi ikke har kunnet strafforfølge, så vi har ikke haft noget presserende problem. Ud over det, som vi jo alle sammen sidder tilbage med, har vi fået alle sager forelagt. Derfor er jeg enig med forslagsstillerne i, at denne her sag skal vi give en eftertanke og ikke blot en eftertanke, men vi skal også finde redskaber, der yderligere kan beskytte børn mod overgreb.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 48 (V, KF, FP, DF og Jacob Haugaard UP)) stemte for, 61 (S, SF, RV, EL og CD) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 142: Forslag til lov om opdræt af visse dyrearter. Af fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen).

(Fremsat 22/1 97. Første behandling 5/2 97. Betænkning 20/5 97).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Peder Sønderby (V):

Ved førstebehandlingen støttede Venstre intentionerne i dette her lovforslag, der tilgodeser hensyn til dyrenes velfærd og naturlige adfærd.